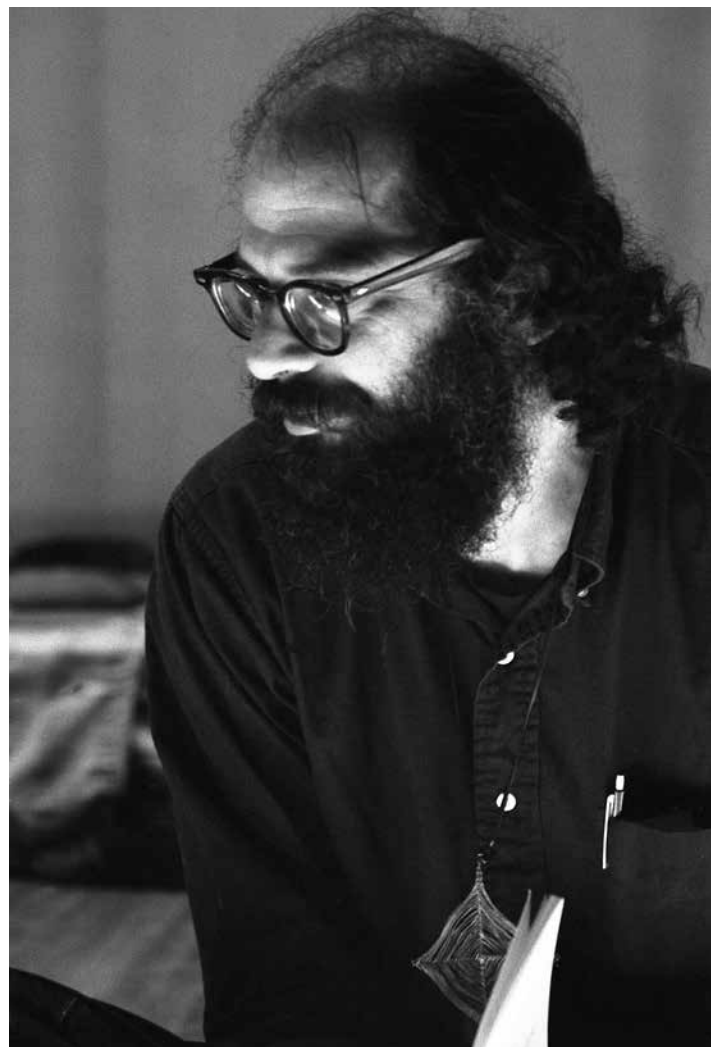

ALLEN GINSBERG MINT ALIBI

Beat-nemzedék
LUMŰ, 2014. I. 12-ig

Fotó: Alain Dister

Allen Ginsberg portréja

„Hé, ez itt apánk, *Allen Ginsberg!*” – mondja Földes Hobo László Schuszter Lórántnak a Kupaszkrutya nyitó jelenetében. Schuszter odalép Ginsberghez és bemutatkozik: „Béla vagyok.” Ginsberg ekkor, 1980-ban járt először Magyarországon. Utoljára 1993-ban, vagyis egy évvel azután, hogy Jean-Jacques Lebel, a *Beat-nemzedék – Allen Ginsberg* című kiállítás kurátora felvette vele negyven (40) órányi interjúját, amiből a Ludwigban egy négy (4) órás kivonat látható. Eköré a beszélgetés köré épül a vándor-kiállítás, amely a metzi Centre Pompidou, a Rennes-i Champs Libres, a tourcoingi Fresnoy és a karlsruhei ZKM együttműködésében valósult meg. A budapesti Ludwig Múzeum a kiállítás ötödik állomása. Pontosabban az ötödik hely, ahol megvalósul, mert például a metzi Pompidou-ban idén január 6-ig volt látható, vagyis párhuzamosan a budapestivel.

Lebel többek között az alábbiakat írja a kiállításához készült vezetőben: „Ismert és ismeretlen filmek, nyilvános felolvasások, felvételek, sohasem látott riportok, szövegek, képzőművészeti alkotások, viták, fotók és a legkülönbébb dokumentumok... Ez a korábban még nyilvánosság elé nem tárt, első ízben itt bemutatott összeállítás a maga labirintusszerű távlatával, nemzetközi és multimédiális jellegével túllép egy lineáris és didaktikus múzeumi kiállítás keretein.” Hát épphogy nem. Ez lenne a válaszom, ha ez egy kérdés lenne. De ez nem kérdés. Ez állítás, amely több sebből vérzik. Kezdjük ott, hogy tárgyak, ereklyék, képzőművészeti alkotások nem láthatók a kiállításon. Kizárólag filmek, filmrészletek, illetve más multimédiás anyagok láthatók kivetítőn és monitorokon. Ennyi. Ez pedig nem kevés, mivel az anyag teljes befogadásához nem elég a múzeum nyitvatartási ideje. Akkor meg minek? Hogyan? És egyáltalán. Meglehet, a konzervatív látogató szól belőlem, de Umberto Eco szakdolgozóknak adott jó tanácsa jut eszembe: nem biztos hogy célravezető barokk körmondatokban fogalmazni, amikor a barokk irodalom a tárgyunk. A tárgyalt kiállítás ugyanis spontánabb, mint a beat maga, akármit is jelentsen a beat maga.

A befogadás egyetlen lehetséges útja itt az lehet, hogy minden vetített filmbe egy kicsit belekapunk, láthatjuk beszélni a beat generáció kulcsfiguráit, Kerouacot, Burroughst, Ginsberget stb., bepillanthatunk dokumentumfilmekbe, kortársak visszaemlékezéseire merenghetünk. Hát, nagy fless. Az itt bemutatott filmek egy része a YouTube-on is fellelhető, vagy – istenem, nem szép dolog – letölthető. Én mondjuk sokkal jobban örültem volna egy hagyományos kiállításnak, ahol a multimédiás eszközök csak kiegészítői a koncepciónak. És egyáltalán, hol a hangsúly? A beat nemzedéken? Allen Ginsbergen? Esetleg a kettő viszonyán? Nincs eldöntve. Meggyőződésem, hogy Lebel, aki a 60-as évektől a beat nemzedék tagjainak személyes ismerője, fordítója volt, a 40 órás Ginsberg-interjú köré szervezte a többi filmet. A nemzetközi művészeti világban elfoglalt pozíciója és a Pompidou márkánév pedig elegendő volt ahhoz, hogy ebből a szedett-vedett anyagból nemzetközi vándor-kiállítás legyen. Na persze ennyi magában nem lett volna elég a budapesti kiállításához. Kellene ehhez a magyar kontextus, a jelenkori magyar kultúrpolitika állapota is. Hiszen ez volt a Ludwig új igazgatójának, Fabényi Júliának az első kiállítása. Hát, mit mondják, nem

vállalt sokat. Mondjuk egy kortárs magyar művész, vagy nem magyar művész, vagy egy művészeti irányzat, vagy bármi, amiben munka van, döntés, vélemény, állásfoglalás, nos, az valami lett volna, de egy gyorsan felejtető kiállítás a hatvanéves Beat-nemzedékről finoman szólva sem nagy vállalkozás. De ha már beat, akkor elképzelem egy vitrin alatt az Úton eredeti tekercsét, amit 2001-ben 2.43 millió dollárért vásárolt meg jelenlegi tulajdonosa, elképzelek egy szekciót a beat irodalom magyarországi vonatkozásairól (kapcsolatok, hatások, fogadtatás), elképzelek egy külön szekciót Harold Chapman fotóinak a Beat Hotelről, és még ennél is többet elképzelek, de semmiképpen nem a valóságot, vagyis egy CD-ROM-on (őőő, van még olyan?) hazavihető, a semmiből lekasztott dokumentumfilm-kiállítást, amivel mintha azon igyekezne a Ludwig Múzeum, hogy komolytalanná tegye magát. Na nem kell elkeseredni, nem vállalhatatlan ez a kiállítás, csak rossz. Az út innen még bármilyen irányba vezethet. Kíváncsi vagyok, merre tovább. Allen Ginsberg pedig nyugodjon békében.

Fotó: Steve Croier, Rocky Mountain News

Allen Ginsberg, Peter Orlovsky és a Rocky Flats Truth Force pártfogói fel-tartóztatnak egy vonatkarománynyi hasadóanyagot 1978. július 14-én; a Plutoniúrus óda keletkezésének ideje

TOP KIÁLLÍTÁSOK 2013

KÖRKÉRDÉS A TAVALYI ÉV
KÉPZŐMŰVÉSZETI ESEMÉNYEIRŐL

Összeállította: Bordács Andrea

Az Új Művészet, hagyományaihoz híven, körkérdést intézett a művészeti élet néhány szereplőjéhez, hogy a számukra legfontosabb, legizgalmasabb, legjobb tavalyi kiállítások közül fontossági sorrendben soroljanak fel ötöt – az első helyen szereplő kiállítás így 5 pontot, a második helyen szereplő 4-et stb. kapott. A felkérés szerint csak a legtöbb pontot kapott eseményt kellett néhány mondattal indokolni. Az eredményeket nem név szerint, hanem összegezve soroljuk fel.

Válaszadók: Bordács Andrea, Cséka György, Fabényi Julia, Fenyvesi Áron, Kertész László, Keserü Katalin, Muladi Brigitta, Olta Kata, Pataki Gábor, Surányi Mihály, Tatai Erzsébet, Topor Tünde, Uhl Gabriella

TOP 10

- (15 pont) *Still*, MODEM, 2013. VII. 6–X. 16.
Világmodellek – Műtermi kísérletek és dokumentumok Kondortól napjainkig, MNG, 2012. XI. 30–VI. 30.

- (14 pont) *Neue Ordnung – Gerhes Gábor kiállítása*, Trafó Galéria, 2013. X. 30–XII. 8.
- (10 pont) *Másik Magyarország – Bukta Imre kiállítása*, Műcsarnok, 2012. XI. 10–2013. III. 17.
- (9 pont) *A meztelen férfi*, Ludwig Múzeum, 2013. III. 23–VI. 30., *TNPU: Létnimum St. Andard Projekt 1984 W (avagy: Ez lett az egysejtűből)*, Ludwig Múzeum, 2013. III. 1–IV. 28.
- (8 pont) *Halálos természet*, MODEM, 2013. XI. 17–2014. III. 2. *NEO-ROSE I., Sarkadi Péter: Egodokumentumok*, Neon Galéria, 2013. IX. 13–X. 30.
- (7 pont) *Ősz Gábor: Háromszor három*, Ludwig Múzeum, 2013. VII. 26–XI. 3. *Kokesch Ádám: POD*, Kisterem, 2013. XI. 20–2014. I. 10.
- (6 pont) *Szilágyi László Utcagaléria*, Veszprém, 2013. IX. 3-tól *Pieter Hugo: This Must Be The Place – Válogatott munkák 2003–2012*, Ludwig Múzeum, 2013. V. 24–VIII. 11.,
- (5 pont) *Caravaggiótól Canalettóig*, Szépművészeti Múzeum, 2013. XII. 5–2014. II. 15. *Ámos–Chagall*, MNG, 2013. IX. 13–2014. I. 5. *Kicsiny Balázs: Anthem*, Inda Galéria, 2013. V. 16–VII. 12. *Lépésváltás*, MNG, újrendezett állandó kiállítás

Fotó: MODEM

Still, MODEM, Csontó Lajos printjei

Szamurájok és gésák, Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeum, 2013. VII. 19–XI. 3.

9. (4 pont) *Cézanne és a múlt*, Szépművészeti Múzeum, 2012. X. 26–2013. II. 17.

Szász Lilla: Zsolti mama, Liget Galéria, 2013. II. 21–III. 21.

Weöres Sándor – Illés Árpád: A teremtés dicsérete, OSZK, 2013. IX. 17–XI. 17.

Bemutakozó kártyák, Gallery 8, 2013. XII. 6–2014. II. 20.

10. (3 pont) *Monet, Gauguin, Szinyei Merse, Rippl-Rónai – Impresszionista és posztimpresszionista remekművek*, MNG, 2013. VI. 28–X. 13.

Koronczi Endre: Ploubuter park, Kiscelli Múzeum, 2013. I. 31–III. 15.

Körösényi Tamás, Múcsarnok, 2013. VI. 13–IX. 15.

Konceptualizmus ma, Paksi Képtár, 2013. III. 15–VI. 12.

Szinyova Gergő: Late works, Paksi Képtár, 2013. IX. 28–XI. 3.

Szavazatot kaptak még

Kisrórka Csaba: Kihalni tudni kell, acb Galéria; Alkony, Modem; Roskó Gábor: A történelem terhe, Modem; Superwomen, Gallery 8; Esterházy Marcell: Vesd össze, acb Galéria; Nagy Kriszta: Tetszélet, Kiscelli Múzeum, Baglyas Erika: Jó előre gondoljon a jövőjére!, Park Galéria; Györfly László: Az én fájdalom a te örömed, Várfook Galéria Projekt Room; Egy város anatómiája, Múcsarnok; Az újrendezett Ferenczi Múzeum, A szabadság után kutatva... – Berlintől Budapestig (Chimera Project); Folyamatos jelen, Mai Manó; Liliith öröksége – Pánska Skórka, Platán Galéria; Ellenkultúra-plakátok, Budapest Galéria (Lajos utca); Mester és tanítványok I. Kokas Ignác – El Kazovszkih – Szilágyi László, Ferencvárosi Pincegaléria

Indoklások az első helyre sorolt kiállításokhoz Still

Mert a koncepció nagyon gondosan és alaposan lett körüljárva. Mert a magyarok érvényes nemzetközi kontextusba kerültek. Mert a művek az adott alkotóktól tényleg a jelentős időszakai-ból származtak, úgy tűnt, nem kellett nagyon kompromisszumokat kötni. A „magyarországi művészek” nemcsak a budapestieket jelentették, hanem olyanok is kerültek bele, akik nagyon jók, de a Budapest-központúság miatt ritkábban kapnak megjelenési lehetőséget, azaz a válogatás széleskörű és alapos volt. (Surányi Mihály)

Világmodellek – Műtermi hísrétegek és dokumentumok Kondortól napjainkig

A rendkívül jól átgondolt és strukturált kiállítás a műterem toposzától elrugaszkodva, a személyes alkotói univerzumokat megragadva keresett és talált új nézőpontokat az 1945 utáni magyarországi művészet jelenségeinek megértéséhez. Megvilágította az egyes – egymással szoros kontextusban létező – kiemelkedő életművek kapcsolódási pontjait, a neoavantgárd és a hivatalos kánon által is respektált művészet viszonyrendszerét, új kérdésselvetésekkel megtisztítva az interpretációs közhelyektől a nagyközönség által kevésbé ismert munkákat. Tökéletes kurátori munka. (Kertész László)
A műterem mint világuniverzum-ábrázolás izgalmas és újszerű felvetése volt a kiállítás

Fotó: Berényi Zsuzsa

Világmodellek, Magyar Nemzeti Galéria, Megyik János, Csernus Tibor, háttérben Kondor Béla művei

konceptiójának, s az alapos kutatáson nyugvó kiállítás (katalógusa is kiváló) mintája lehetne a galériában rejlő kincsek korszerű bemutatásának. (Uhl Gabriella)

Másik Magyarország – Bukta Imre kiállítása

A magyar valóság szívszorítóan hiteles fel- és megidézéséért. Egyszerre sírok és röhögők, hiszen rólam szól mindez, meg erről az elcseszett életről (rötlemező olvasmány: Móricz: Boldog ember), ráadásul szerintem egy dél-cornwalli, alsó-lausitzi, extremadurai is érteni fogja. (Pataki Gábor)

A meztelen férfi

A linzi Lentos Múzeummal közösen szervezett kiállítás nyolc tematikus csoportban mutatta be a férfikép a 19. század végétől a 21. század elejéig bekövetkezett változását: Új Ádám; Akt mint modell és önkép; A vágy tárgya; Hős, anti-hős; Fájdalom; Női tekintet; Tabu; Metamorfózisok. A túlnyomórészt európai és magyarországi példákon keresztül a kurátorok világosan kirajzolták a biológiai és a társadalmi nem közötti különbséget. Kortárs alkotások és kontextusba állított ismert, régebbi festmények tanúskodtak arról, hogy a férfi test is lehet szép, a vágyakozó tekintet tárgya, de lehet sérülékeny, gyenge is. A kiállítás a hazai vizuális kultúrába új szemléletmódot hozott, felforgatta a testábrázolásról alkotott megrögzött sémákat. (Tatai Erzsébet)

NEO-ROSE I., Sarkadi Péter: Egodokumentumok

Tóth Árpád idén belekezdett az itthoni művészettörténet egyik vakfoltjának feltérképezésébe, és négy kiállításon mutatta be eddig a késő 70-es évek konceptuális művészténeke egy-egy alkotóját a Rózsa Presszóhoz kötődő körből. Sarkadi Péter kiállítása volt az első állomása annak a gyűjtő- és kutatómunkának, amelynek a végén egy kiadványt tervez megjelentetni. A kereskedelmi galériák közül kevesen követnek hosszabb távú, kutatásra alapuló, konzervens kiállításpolitikát. (Oltai Kata)

Szilágyi László Utcagaléria, Veszprém

Fotó: József Antal